

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Munkaadó: Dr. KISS PÁL
Szerkesztő: Dr. KISS PÁL

Szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁL

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYSÉN:
Fél éves 7 korona | Egy hónap 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél éves 14 korona | Egy hónap 4 K

Erők

koncentrációja

A háboru óta már ismételen volt szó arról, hogy a parlamenti kisebbség részt vegyen és kapjon a kormányzásból, de ezáltal olyan komoly formában merült föl ez a kívánság, hogy többé már le sem fog kerülni a napirendről, míg csak ez a kívánság, hogy többé már le sem fog kerülni a napirendről, míg csak ez a kérdés megoldást nem nyer. A munkapárti vezetősége és a kormány felhivatalosai még napról napra a nyilatkoznak arról, hogy nekik nem kell a koncentráció, nekik sem kedvük sem szándékuk, hogy az ellenzékkel egy asztalhoz üljenek le, de nem veszik észre, hogy a talaj recseg és ropog a lábaik alatt s hogy sokkal erősebb kezek vették a kezükbe a politikai és parlamenti élet átalakítását, mint aminő az ő kezük. Az meg lehet, hogy nem akarnak az ellenzékkel egy asztalhoz ülni, de ennek egészen más lesz a következménye, mint ahogy ők sejtik. Mert ha vonatkozásban mindvégig kitarának, egy szép napon csak azt találják észrevenni, hogy ők azok, akik többé már nem ülnek az asztal mellett.

Minden ország arra törekedett a háboru alatt, hogy a kormányban valamennyi pártot egyesítsen. Abban az óriási erőfeszítésben, amelyre

a háboru valamennyi országot kényszerít, szükség van arra, hogy igazán valamennyi erő egyesítessék s ne egy párt, melyet a háboru véletlenül a kormányon talált, intézze egyedül az ország dolgát, amelynek alapjait most talán évszázadokra rakjuk le. De nem is beszélhetünk arról, hogy valójában egy párt intézi az ország sorsát, mert hisz a munkapárt csak egy gép, amely a kívánt pillanatban leszavaz. A kormány a parlamentben mindenható pedig a kormány maga is csak strajfász Tisza Istvan körül, mint ez ismert olasz stággione truppokban a pri nadonna körül csupa komfár és színelhaogats rípces van. Nem lehet tehát valójában párturalomról, hanem csakis Tisza Istvan diktatúrájáról beszélni. Hiába érvelnek tehát azaz, hogy nincs jogosultsága egy koncentrációnak, mert a munkapárt többségben van a parlamentben s így nincs szükség az erők egyesítésére. A munkapárt, ez a renyhe, tehetségtelen, rosszindulatú s szűk látókörű, máról-holnapra gondoló husztömeg, nem az a „többség“, amelynek szabad volna azt a jogot lehetne adni, s amelynek szabad volna azt a jogot adni, hogy tisztán számbeli többségénél fogva kisajátítsa magának az ország jelenét is, jövőjét is. Még a jelent nem is rajnáljuk tőle de kétségbeejtő még a gondolat is, hogy az új Magyarországnak alapjait ez a kormány rakja le, s hogy

ez legyen az, amely magának sajátít ki minden jogot és minden hatalmat, ellandóan bevégzett tények elé állítja az országot s csak az utólagos „kritika jogá.“ adja meg azoknak, akik a munkapárttól kívül állanak.

E hisszük, hogy ez az állapot nagyon kényelmes Tiszának és párjának. De ez nem

változtat a sorsán. A koncentráció, vagy nevezdük, a hogy akarjuk, szóval a kisebb parlamenti pártoknak a kormányzásban való részvétele meg fog történni, akár akarja a munkapárt és Tisza, akár nem. Ha nem lehet velük, meg meg fog történni ehenük.

Német vezérkar legújabb jelentése.

Hivatalos. Érkezett este 10 órakor.

BERLIN, március 14.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Armentierestől északra angol osztagokat tüzelésünkkel elűztük, az Ancre területen az angolok délutáni tüzéségi előkészítés nélkül Achille Petit és Grewiters között Bongi két oldalán pedig erős tüzelőkészítés után támadtak nagy veszteségük mellett visszavertük őket, ötven foglyot hagytak kezünkön. A Champagneban Ripontól délre vállalkozó sikerrel folytak a harcok, a Maas keleti partján Stmitnelnél meggyusultak francia előretörések őrseink egyikét visszanyomta.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

A keleti tenger és a Dayeszter között, több helyen élénk előtéri harcok folytak, a Narajovka meateán rohamcsapataink megrohanták az oroszok állásaik egyes részeit szétrombolták, kint kiterjedt aknaműveket és foglyul ejtett két tisztet 265 főnyi legénységet valamint több zsákmányolt gépfegyverrel törték vissza Radziszvilov vasuti állomásra Brodytól északkeletre bőségesen dobtunk bombákat.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságba kaphatók Párizsban

József főherceg vezérezredes hadszoportja :
Különös esemény nem történt.

Mackensen vezérezredes hadszoportja :
Lényeges esemény nem történt.

Macedón harcokkal :

Vehrida és a Prespa tó között több francia előretörés eredménytelen maradt. Monastirtól északnyugatra és északra ellenséges támadások szintén kudarcot vallottak, ellenség mindkét helyen súlyos veszteségeket szenvedtek.

LUDEENDORFF

(Miniszterelnökség sajtóosztálya)

A közigazgatási bizottság ülése.

Az alispán jelentése.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta rendszeres havi ülését Markovits Manó dr. főispán elnöksége alatt.

A bizottsági ülésnek leendősebb része az alispán havi jelentése volt melyen beszámolt az elmúlt hónap nevesetesebb eseményeiről. Az alispáni jelentés érdekesebb részleit itt közöljük :

A rekvirálás.

Bejelentést nyert az elmúlt hónapban a rekvirálás, ami hónapokon át annyira igénybe vette a törvényhatósági és községi alkalmazottakat, munkaserejét.

As utóbbi számadatok föltűnőek, hogy az egyes terményekből mily mennyiséget lehetett a tulajdonosoknak lefoglálni. Így búzából 27333 mm. rozsából 273 mm, kétszeres 254 mm. árpából 6971 mm. kölesből 1189 mm. tenyerből 69175 mm. babból 124 mm. egyes apró féléleket hozzá számítva még, összesen 105336 méterterés az, amit a vármegye beszerelt az ami mindenesetre annak a jele, hogy a megbeszéltek teljes mértékben és bürgön felelt meg fárasztó és népszerű feladatoknak, amit bízott az is, hogy a katonai seletől végrehajtott másodikban rekquirálás jelentékes mennyiséget már nem tudott produkálni, tehát az első ízben teljesített munkát is lelki ismeretek volt mondható.

Az élelmiszer kérdésről.

A hiány az élelmiszerekben, a piroz frászégek élelken érezhető. Főleg a cukorhiány az, ami a város községeinek gondolt és keserűséget okozott amit csak erőlyos beavatkozással lehetett segíteni. Veszélyesebb a több kárt okozó jelezés a tejhiány, ami a megyei kórházak tejesítését is veszélyeztette. Itt a takarmányhiány javarészt a bajnok okozója, viszont a helyzetben változtatni meghaladja a hatóság intézkedési lehetőségeinek határát. A vidékek a pörölkémből az, ami élelmet. A sérelem orvoslása érdere-

ben két ízben is felírtam a miniszteriumhoz. Hasonlóképp sok panasz merül fel a korpa elégtelensége miatt, ami főleg a szegényebb soros lakosság köréből merül fel. A lehető intézkedéseket a téren is megtettem.

A talajvizről.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterium felhívása folytán megtettem a szükséges árvédelmi intézkedéseket. A hó folyamán igen nagy mennyiségű hó hullott le, ami előreláthatóvá tette, hogy az árvadás bekövetkezésekor bajok és panaszok fognak felmerülni. A nagy hideg jelforrás a hó végéig tartott és az akkor észlelhető enyhébb időjárás egyenletesen olvasztotta a havat.

Aggódalmat okozó aronban az, hogy a talaj, az elmúlt esős évek miatt nagyon is telve van már nedvességgel és így befogadó képessége kisebb.

A tengeri új betegség.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterium rendelkezése folytán utasítottam a járási hatóságokat a községi előjárókat a tengeri moly elleni védekezést szabályozó rendelet szigorú betartására, tekintve azaz óriási károkat, amiket a moly fellépése és elterjedése a tengeri termésben okozhat.

Az adófelsőszólamli bizottság

A törvényhatósági bizottság közgyűlése megválasztotta az egyenes adófelsőszólamli bizottság tagjait nemkülönben a jövedelmi és vagyonadó kivételét eszközölő adófelsőszólamli bizottság tagjait. Ebbőlnek elnökévé a m. kir. belügyminiszterium Kayser Lajost keltette elnökévé Urbán Istvánt nevezte ki.

Előléptetések.

A törvényhatósági bizottság közgyűlése Dr. Hossz Sándor Árvassági elnököt 10 évi árvassági elnöki szolgálat után az első szolgálati pótlékban részesítette, míg Dr. Petrovic György és Dr. Bány József árvassági elnököket ugyancsak 10 évi szolgálat után a VII fizetési osztályba léptette elő.

Hirdetéseket felvételnek.

Az elárasztott makói határ

Munkában a szakértők

A Honvéd vízlelenítésének, valamint az elárasztott makói határnak ügye a komoly segítség stádiumába jutott. Mára megérkeztek úgy a főmivelésügyi mint a belügyminiszterium kiküldöttek, akik nyomában a helyszínre siettek.

Ugyancsak ma estére virják a Körös-Tisza-Maros ármentesítő társulat igazgatóit is, akik szintén részt kívánnavenni a helyszíni tárgyalásokon.

A szakértők munkájáról persze csak egy két nap múlva írhatunk. Mindenesetre látszik, hogy komolyan foglalkoznak ezekkel a dolgokkal, habár elég későn, mert bizony a házak bedőlése mindennapos dolog kezd lenni.

A cipő árának szabályozása.

A hivatalos lap mai száma három nagy rendeletet közöl a cipőárak árának és forgalomban honosításának szabályozása tárgyában.

As igen terjedelmes rendeletet főleg a cipőárak, a fejeselek A B C D E stb. pontokra és az egyes pontok paragrafusokra vannak felosztva. Egyetlenegy konkrét számadat nincs a rendeletekben melyek csak arról intézkednek, hogy mely adatokból hogyan lehet a cipő árát kiszámítani, — kétségtelenül csak egy- és két ismeretlenes elsőfokú algebrai egyenletekkel.

Cipőgyárosok talán kitudják számítani a y pár cipőnek az új rendeletet szerinti megszabható árát, de a lakos község semmiesetre.

A cipőnek előíltó árszámítása igen körülményes megállapítandó a számításnál nem csupán a felsőbőr és a talpacsag ára, hanem az a körülmény is hogy raktárra vagy megrendelésre történt-e a készítés a hulladékok és kivágások, egyenértékűek és mi volt a szövet, fátalp bélés, fonál, kapocs, fűzőkarrák, szeg, szurok viasz, csirka stb. ára.

Beszámítandó továbbá fantasztikus kúcs szerint a munkabér (beleértve a könyvelést, levelezést ügykezelést, üzemvezetést stb) is. Ezenkívül beleszámítandó a cipő árába az „egyéb költségek” (reális) 11 százaléktól 24 százalékig emelkedő igen változó skála szerint.

As az árszámítás, melyet mind ezeknek beleszámításával kapnak, önköltségnek hívja a rendeletet ehhez számítandó a hárson, mely külön állapítandó meg mindenben és nyomban, úgy hogy az

előílt 6 százalékot, a könyvelő kereskedők pedig 20 illetve 24 illetve 30, illetve 10 százalékot kapnak.

Március 15.

Vérzivatarban, a nemzetek élet halál harcában köszönt be a magyar szabadság örök szép ünnepe. Rendületlen érzelemmel s igaz honszeretettel ünnepel ma minden magyar lélek. Még a mai nagy idők sem tudják letomplani bennünk azt a nagy erzést, amely ilyenkor újra meg újra fellángol a magyar nép lelkében.

Csodás idők voltak akkor s csodás idők járnak ma. A nép akkor is a szabadságot, a nemzeti megváltást várta s várja ma is.

Rendületlen bizalommal hiszünk az új márciusban, a mely nemzetek szabadságát s népet békéjét hozza meg s mély halálával emlékeztet meg a nagy elődökről, akik 70 esztendővel ezelőtt megalapozták a boldog, szabad Magyarország jövőjét.

Makó városa, habár közgyűlési határozat kötelezi, ez idén sem tart rendszeres márciusi ünnepet, melyek a béke esztendeiben oly gyönyörű nemzeti ünnepek voltak. A háborus időkkel való hivatkozással maradtak el az idei márciusi ünnepek.

Csak a makói iskolákban lesznek ünnepek. A hazafias tanítói és tanári kar fogja az ifjúságot ünnepek keretében figyelmeztetni szent nemzeti ünnepekre.

NAPI HIREK

— Kayser Lajos — kanoz. A mai hivatalos közlöny jelenti, hogy őfelsége a király Kayser Lajost a makói rom. kath. egyház prépost plébánosát a temesvári püspökség egyik alapítványi kanozságára kinevezte. Ezt a kanozságot Bannaz püspök szervezte 100000 korona alapítvánnyal. Ennek kamatát fogják kapni az új kanozok. Ezzel látható, hogy a csanádi káptalan értékes új disze Kayser Lajos meglehetősen anyagi adozatot hoz, midőn enged a püspök megfizetési megváltásának. Kayser Lajos Makórol történő távozását városzerte éneken sajnálják. Kiváló egyénisége lelki jóságát és finomsága minden közben kedvetté s szeretetté tette a kitűnő egyházi férfit, ki távozásával

igazán nehezen pótolható úri hagy maga után Makó város életében.]

Felémelték a makói szerb büntetését. Megírjuk annak idején, hogy az elmúlt esztendőben bevándorolt Makóra egy szerb, Györgyovics Milán nevű, aki gyűlölettel s mi egymással ke- reskedett. Jőfermán mag [se me- logedett itt, már is megmutatta foga fehérségét s a magyarság el- len ígatott sőt a királyt is szida- manta. A szegedi törvényszék ezért főszenstendei fogháza illette, Fellegbesséj folytán a bír. ítélő- tábla elé került az ügy, amely tegnap ítélkezett a látszó a kirá- sár.ő szerb ügyében s főszenstendei büntetését 1 és fél évre emel- te fel egyben elrsadálta a bírő- ság, hogy büntetése kitöltése után az ország területéről eltolon- colják.

Kész a földadó kat szter reviziója. Vagy negyven évre visszamenőleg nem volt ma- gyar publicista, aki sok cikk- ben ne kívánta volna földadó- kataszter revizióját. Most már kész a nagy revízió, amelyei még Weker e id-jében rendelt el az 1909. évi V. törvény cikk. A „földadó-kataszter kiigazi- tásáról és a földadó százalé- kának megállapításáról“ szól a törvény, Az 1875 iki tör- vényvel meg llapított katasz- teri tiszta jövedelem 309 mil- lió korona volt, — az új ka- taszteri jövedelem 347 millió korona. De míg a régi tör- vény szeri t a kataszteri tiszta jövedelem 25 5 százaléka vot a földadó, az új törvény ezt a százaléket 20 ra szállította le, úgy, hogy az állam föld- adójövedelme alig egy millió koronával lesz nagyobb a ré- ginél. A magyar föld tiszta hozadéka negyven év alatt csak 71 fillérrel lett nagyobb katasztrális holdaként. Hiszi a pizsi.

A rendőrség eltiltotta a ke- keres korcsójazast. A rendőrség ma eltiltotta az ó szes makói jár- dation a kereskes koros jásást.

A fővárosba utazók fig- yelmébe. Amint mer emittet- tük, a hárságo: szigeru pa- rancsot kaptak, hogy minden ismeretlen, aki polgári ruhá- visel, — igazoltassanak s a- mennyiben az illető nem tudná okirattal kimutatai, hogy az eddigi sorozásokon nem vált be, vagy föl van mentve, — adják át a legközelebbi hadki- egészítő parancsnokságnak. A fővárosban már megkezdtek az ellenőrzést, ami sok pol-

gárnak már nagy kellemetlen- séget okozott. Akik tehát Bu- dapestre utaznak, azok a ma- guk érdekében cselekszenek, ha katonai mentesítő irataikat magukkal viszik.

Királytigris. A legszenstendő- sabb mosztrámák egyike az a pompás amerikai színmű ami he- teken keresztül legelombau tar- totta a fővárosi közönséget a amej „Királytigris“ címen 10 negesen vonsolta a főváros közönségét a mezikba. Ezt a négy felvonásos drámát sikerült a makói Urátia színháznak megvásárolnia s hol- nap kerül bemutatásra. Makón is élők érdeklődésére tarthat számot a egyszerű amerikai dráma, melynek izgalmas jelenetei igen pompásan fogják szórakoztatni a közönséget.

LEGÉNY.

egy világhírű művelő. (508) 186 frjast. A milliomos leánya.

Seward igyokeasatát áldás ko- ronásta — mert hus-onöt éves korában már milliomos volt. Ex- kor megadótt a a feleségével ka- pott 25 milliót.

Ma ember ily vagyon mellett télen-égre adta volna magát, Seward azonban annál lázasabban dolgo- olt s nem egész husz év alatt megsegyiszerelte vagyonát.

Ekkor a halál elragadta nejét, kit győzgeden szeretett. E csapás megtörte az akaraterős férfit. Észte, hogy megtört lelkevel ő már nem alkalm s a pónassorásra amit pedig szerzett, azt elveszíteni nem akarván visszavonult az ü- leltől s ifjabb öröknek engedte át a tért.

Szórakosás oltjából elhatározta magát, hogy nagyobb európai kör- utra indul. Így ért Marseillebe. Utközben tengeri betegséget kap- tak s annak következményeit akar- ták Marseilleben kihaverni,

Ekkor estek mag itt a nagy bira-ésnek. Seward, mint aféle övredesű yankeé, nem tartozott az elkönyezetetett isleő emberek közé s így e drasztikus erőmu- av- ványok neki kellemes szórakozást ígérték.

E. is ment a cirkuszba s ter- mészetesen a lednyát is magával vitte s neve ő-vel együtt.

Végig nésték az összes birkó- zásolat, kezdettől fogva. Hésitneek mindjárt az első napon megtetessett a sugar erőteljes liju, ki a mersa- iliesi oroszlanal kiállott porondra. Azóta mindig lelkesedeti érte és csak várta, meg fog e ő is birkózni a csatánai bikával. (Folyt. köv.)

Táncitanítási felhívás

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mult hó 12 re megkezdési hirdetett táncanfolya- mot a nm. Minisster ur: rendlete- feletán el kellett halasztanom. Most, hogy a rendeletet hatályon kívül helyezték, tisztelettel kös- löm a t. szülőkkel és gyámokkal, hogy a tanítást t. hó 19 én este megkezem, mely időig gyors- kelket nálam beiratai szivesked- jenek.

Kiváló tisztelettel Schwarcz Miksa okl. táncitanító.

Eladó 3000 darab szép jó vályo: Karuja Imrán- nán, Víz utca 87.

Eladó ház.

Pacsirta u. 53 szám alatti ház, szabadkőzből örökáron eladó. Értekezni lehet:

Marionosi György (a)adonással a fenti szám alut.

KUKORICA és ÁRPA termelése FÖLD használatba KIADÓ

Igaz Ferencz

Kálvária u. 98 szám alatti lakosok. Ugyanett HEREFÖLD nyári hasz- nálásra kiadó.

Száraz és egészséges

kukorica szár

és egészséges takarmányra eladó bezonulás miatt Földeák a lomás mellett

14-15 éves gye mekek lapkibordóknak felvétat- nek a kiadóban

Eladó

Száraz é partnál Csókásza lakó Pster féle földbe.

négy kőbős föld, örökáron eladó. A föld T Fodor János szomszéd- ságában van. Értekezni lehet: Makón, Irányi u 4 u, szám alut V. kerület

Inokai Jánosnál

Eladó egy hasas te- hén dái tanya 10. sz. alatt Nagy Jánosnál.

Makói Urania Színház
Telefon szám: 181

Csütörtökön, március 15 én

Amerikai szenzáció!

A királytigris

Dráma 4 felvonásban. Főszereplő: Clara Kimball Young

Katonák Ormesteről lefelé a jegy felét fizetik, kivéve vasárnap este

Laphajtogató asszony levélték a Makói Füg- getlen Ujság nyomdájá- ban.

Kukorica föld

Értelemszerűen kiadó. Cím a kiadó hivatalban.

Marhabört,

Marhabört, nyálbört, bány- bört, csikabört és mindenfajta börtöt és gyajit, a legma- gasabb napi árfán veszek.

Löwenstein Ármán

Dakó Pászor- u 48 szám. Kétszeri szomszédos mellett.

Eladó föld.

A Békéscsaba levő, 1100 négyzetgö- gnyű területű börtött földem, a nagy birtokosok és alkalmos, egy részem a Törvény előtti csak, örökáron KIADÓ. Értekezni lehet a tulajdo- sossal

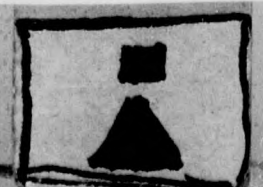
Hasznosítási adandó

Magyar Herceglétre 10 hold hereföld Hasznosítási. Értekezni lehet:

Katona (a)róvel. Iskola u 25

Özv. Szabó Palné

Előző özvegy öz. I. a Kálvía utca Hasznosítási HÁZAT több mint 900 négy- zetgögy területtel. Ugyanot 1 új szomszédos, elcserepü áltá palóc, 200000 forintok. 10. és 11. számú szomszédosok kiadó

A Makói Öregemberek Egyesületének (Hunyadi-utca, ma. 10. sz. házszám alatt) a következőknek ajánlja:

zálogintézte

a legmérszöllebb kamatláb és legelőnyösebb feltételek mellett a legelőnyösebb adószabványok, arany és ezüst-érmék, értékpapírokra, csekkre és egyéb ingóságokra.

Takarékossági mentőkönyveket folyó és állandó kamatláb és fizetési feltételek mellett ingatlansokra, váltókra és kötelezvényekre.

Hivatalos órák d. n. 9-12-ig d. n. 1-6-ig.

Egy 14 15 éves leány fizetéssel

felvétetik a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

Két butorozott szoba, azonnal kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

POOR ENDRE
gyógyezésként kapható

VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan gyógyítja a különböző bőrbetegségeket, mint a pikkelysömör, a csalánkiütés, a viszketés, a bőrpírulás, a bőrpellets, a bőrgyulladás, a bőrgyógyászat minden területén.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfűtő.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma-szappan 70 fill, Hajfűtő 1 fill. Kész pipacszerűen több kiskorona csomagolásokban is kapható.

Rudny Károly
tudja, hogy nála áll a világ legnagyobb

házeladási
listáján, egy kőszinghen, mint az egész országban.

Házeladás.
A Dák Ferenc utca 58. számú Eszterházy téren házeladásra kerül. Értekezni lehet Uri utca 36. sz.

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik a

Disztemetkezési vállalat.

KISS KÁROLY
disztemetkezési vállalat.

Temetések rendezését a legelőnyösebb feltételek mellett a legpompásabb kivitelben és jutányos áron végzi. Rendkívül pompás elrendezés! Érték és feltétel minden tekintetben!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal feni céghez fordulni.

Pontos Kiszolgálás.

Makói Független Ujság nyomdájában

Lapkiadóink felvételek a kiadóhivatalban.

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.